

Omraade som Andelsbevægelsen, og hvis denne ikke fortrustes i sit Væsen, vil den ikke kunne have noget imod at stille sig til Raadighed for et saadant Tilsynsraad. Det maa tværtimod være en af dens Opgaver at være et saadant Tilsynsraad behjælpe- ligt med at skabe Grundlaget for en virkelig Kritik.

Det foreliggende Lovforslag søger at give Samfundet Magtmidler i Hænde til at sikre sig mod Misbrug fra Sammenslutninger af Virksomheder og Erhvervsgrene. Saaledes som Lovforslaget er, er Princippet dette, at Tilsynsraadet har en meget alsidig Karakter. Som det af det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen) blev paavist, skal dette Raad skønne over, hvorvidt en Erhvervsgren eller et Erhverv skal under et Tilsyn; besluttes det saa, at dette skal ske, da skal det paagældende Erhverv stille de fornødne Oplysninger til Raadighed, det kommer da under Tilsyn, og der gives Indberetning til Ministeriet. Jeg henstiller til Overvejelse i det Udvalg, jeg formoder vil blive nedsat til nærmere Drøftelse af denne Sag, om det ikke var en rigtigere Fremgangsmaade, at man, naar man havde en Erhvervsgren eller et Erhverv mistænkt for at misbruge sin Stilling, forpligtede det til allerede, naar Undersøgelsen er sat i Gang, at give Oplysninger. Undersøgelsen skulde da gaa ud paa, hvorvidt det skulde ind under et Tilsyn eller ikke. Hvis det viste sig, at der intet var at indvende mod Erhvervet, skulde det erklæres, at Forholdet havde været undersøgt, men at Erhvervet ikke kom under Tilsyn. Det er muligt, at man i det væsentlige vil kunne arbejde paa samme Maade efter Lovforslaget. Men jeg synes ogsaa, at Lovforslaget muliggør den Fremgangsmaade, at man sætter et Erhverv under Tilsyn uden at have undersøgt, om det var nødvendigt eller ej. I hvert Fald er der ikke udover den Midlertidighed, der ligger i selve Loven, nogen Mulighed for, at efter Lovforslaget et Erhverv, naar det først er kommet ind under Tilsynet, kan komme fri igen. Det kan ikke nægtes, at et Erhverv med Urette kan faa det Stempel paa sig, at det er under Tilsynet, og dette kan være til Gene for et Erhverv og komme til at virke imod, hvad der er Lovforslagets Hensigt.

I Lovforslagets § 5 staar, at naar man undersøger et Erhverv, skal der gives Indberetning til Ministeren om, hvorvidt Udbyttet „skyldes Udnyttelsen af en Monopolstilling“. Man maa ikke her overse,

at et Erhverv meget vel kan have en Monopolstilling og uden at genere Befolkningen kan udnytte denne Monopolstilling. Jeg tror derfor, man vilde komme det, der burde tilstræbes, nærmere, hvis man paa det paagældende Sted skrev: uberettiget Udnyttelse af en Monopolstilling. Thi det har ingen Interesse for Samfundet at faa at vide, om et Erhverv tjener sine Penge ved en Monopolstilling, naar det ikke misbruger denne. Forholdet bør være det, at et Erhverv, der ledes efter sunde og reelle Forretningsprincipper, ikke behøver at være udsat for Indgreb i sin Drift, og saaledes er Forholdet ogsaa efter Lovforslaget. Tilsynsraadet er saaledes sammensat, at der vil blive ydet stærke Garantier i saa Henseende. Det er ikke Meningen, at dette Tilsynsraad skal være ligesom en Spioncentral, men det skal være Samfundets vaagne Øje, der følger vagtsomt med uden at skele hverken til den ene eller den anden Side, og som henleder Lovgivningsmagtens og Regeringens Opmærksomhed paa de Tilfælde, hvor et Erhverv bruger Sammenslutningen til at udnytte Befolkningen. Det er det, der er Meningen med Lovforslaget, og jeg tror ogsaa, at man, naar Opmærksomheden en Gang er henledt derpaa, vil forstaa, at det er en Selvfølge, at saadan maa det være, i samme Øjeblik betydende Erhvervsgrene slutter sig sammen. Samfundet kan ikke udsætte sig for at være prisgivet Forgodtbefindendet hos en saadan Erhvervssammenslutnings Ledelse. Derfor føler jeg mig ogsaa ganske overbevist om, at Lovforslaget vil finde Velvillie, saaledes som vi allerede har set det med Hensyn til de to Ordførere, der har talt. Jeg tror ogsaa, at det fjerde Parti og alle Dele af Befolkningen vil indse, at Lovgivning paa dette Omraade er nødvendig.

Den ærede sidste Taler (Hans Nielsen [Skanderborg Amts 1ste Valgkreds]) var inde paa at skelne imellem Arbejdernes Interesser og Overklassens Interesser i denne Forbindelse. Det er et forkert Sted, det ærede Medlem der sætter Skellet; thi Arbejdernes Interesser — det, det ærede Medlem i denne Forbindelse forstaaer ved Arbejderne — falder ganske sammen med de Interesser, det store Flerstal af Borgerne i dette Land har. Det store Flerstal af Borgerne er interesseret i, at der fra Samfundets Side føres et Tilsyn med Virksomheder af denne Art, og interesseret i at forhindre Misbrug fra disses Side ved Udnyttelse af Befolkningen, idet